

Dlouho vznikající vláda s nevýrazným premiérem

Po dlouhých jednáních jmenoval konečně prezident Zeman koaliční vládu v čele s Bohuslavem Sobotkou. Klíčový rezort financí obsadil předseda nově vzniklé strany (resp. hnutí) ANO, úspěšný podnikatel, původem ze Slovenska. Oproti Bohuslavu Sobotkovi, z jehož úst vychází nekonečný gejzír slov, se Babiš vyjadřuje krátce a jadrně. Pokud představitelé ČSSD žádají křesla náměstků na ministerstvech, která sami neřídí, říká: je to dosavadní zvyk, ale blbý.

V tom má určitě pravdu: ministr nemůže odpovídat za práci rezortu, jestliže na klíčových pozicích náměstků jsou lidé, kterým nemůže důvěřovat a kteří musí „sloužit“ někomu jinému. Obdobná zásada ostatně platí ve všech oborech lidské činnosti – je to například nedílná velitelská pravomoc v armádě. Rozsah pravomoci musí odpovídat rozsahu odpovědnosti; pokud vedoucí zasahuje do pravomoci svých podřízených, přebírá automaticky jejich odpovědnost.

V dobře fungujících institucích je pravomoc pracovníků jasně vymezena a jejich vedoucí ji striktně respektují. Pokud se tak neděje, nastává chaos – nikdo pak neví, kdo za co zodpovídá. Podobnou situaci jsem musel často řešit v jednom větším závodě, kde se měla realizovat zahraniční licence. Lidé z podniku byli vysláni do Kanady na zaškolení, a když se vrátili, úkol přenechali svým podřízeným. Když se věc nedařila, byl povolán zahraniční expert. Ten konstatoval, že v podniku vládne chaos a neexistuje tu osoba, která by měla o věci celkový přehled a s kterou by mohl jednat. Doporučil jmenovat „typového technologa“ (production engineer). Sepsal o tom zprávu a odejel...¹

Vládní koncepce musí být ovšem oponována, aby se (pokud možno) předešlo chybám. Funkci oponentů by mohli zastat poradci z jiných koaličních stran a posléze, při projednávání ve sněmovně, opozice. Sobotkovu neústupnost lze vysvětlit i jinak: je zavázán sponzorům své strany, tzv. „kmotrům“, kteří financovali volební kampaň ČSSD, je tedy jejich „bílým koněm“. Tak to fungovalo doposud a politici to považují (slovy expremiéra Nečase) za „Normální součást politiky“.

Ve vyspělých demokraciích to zřejmě normální není; ministři tam pracují pro blaho státu a nepodléhají sekretariátům politických stran. Máme se ještě čemu učit...

V Davli, 5.února 2014

Ing. Jan Matys

¹ Tento úkol nakonec zbyl na mne, viz moje Vzpomínky na webu www.technologie-kvalita.cz/honza